

Vzhledem k povaze stavby a téměř absenci movitého archeologického materiálu nelze o zjištěné situaci říct nic bližšího. Objekty pravděpodobně náleží většímu sídlišti, které v tomto prostoru prozatím nebylo identifikováno. Nicméně, prostor stavby se nachází v místě, které je svými geomorfologickými a geologickými podmínkami příhodné pro tento druh pravěkých aktivit (vzdálenost od vodního toku, sklon a orientace svahu, stabilní geologické podloží).

Literatura

Bíško, R. 2023: *Hrušovany u Brna, Ul. Stávání, stavba rodinného domu*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202300536 [cit. 2024-06-13].
Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202300536>.

Summary

A rescue archaeological excavation conducted in connection with the construction of a family house in Stávání Street (Hrušovany u Brna cadastral area, Brno–Country District) yielded several settlement features that are broadly dated to the agricultural prehistoric period.

Richard Bíško

Kuroslepy (okr. Třebíč)

„Zarážky“.

Neolit–eneolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum.
Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.1469069N, 16.1974733E

Při povrchovém průzkumu v okolí řeky Oslavy byl v trati „Zarážky“ nalezen jeden kus štípané kamenné industrie. Pozoruhodná je surovina, ze které byl artefakt zhotoven – jedná se o čepelové škrabadlo s bilaterální retuší ze silicitu typu čokoláda. V okolí nálezu nebyly získány jiné artefakty. Z uvedené polohy se jedná o první archeologický nález. Datování nástroje je problematické. Podle blízkých zpracovaných lokalit z meziříčí Oslavy a Chvojnice by mohl náležet k dokladům osídlení kulturou s moravskou malovanou keramikou (cf. Kuča et al. 2012; Bartík et al. 2014), ale nelze vyloučit i jiné zařazení do průběhu neolitu až eneolitu.

Literatura

Bartík, J., Běhounková, L., Kuča, M. 2014: Sídliště staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou Březník – „Střední hon“. *Přehled výzkumů* 55(1), 25–46.

Kuča, M., Nývltová Fišáková, M., Škrdla, P., Vokáč, M. 2012: Lokalita staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou v Březníku na Českomoravské vrchovině. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* M 17, 95–120.

Summary

An isolated find of a chipped artefact made of chocolate silicite was discovered in the cadastral area of Kuroslepy (Třebíč District) in ‘Zarážky’ field. The find can be broadly dated from the Neolithic to Eneolithic periods.

Martin Kuča

Lhota (k. ú. Lhota u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)

„Dlouhé hony“, parc. č. 1898.

Neolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu:
Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4963036N, 17.6082678E

Během povrchového sběru v polní trati „Dlouhé hony“ byl autorem příspěvku nalezen ojedinělý štípaný artefakt. Jedná se o 3,4 cm dlouhou čepel s příčnou retuší (eventuálně čepelové škrabadlo) vyrobené z obsidiánu (obr. 2). Artefakt má vysoký průsvit s šedočerným odstínem. Provenienci obsidiánu lze předpokládat v oblasti jihovýchodního Slovenska (Přichystal 2009, 143), vzdálené přibližně 320 km od zkoumané lokality. Přestože artefakt pochází z povrchového sběru, můžeme jej dát do souvislosti pravděpodobně s kulturou s lineární keramikou, jejíž sídlištní aktivity jsou zde, dle písemného sdělení Z. Schenka, doloženy velkým počtem archeologických nálezů z dřívějších let.

Obr. 2. Lhota. Čepel z obsidiánu.
Foto A. Šindlerová.

Fig. 2. Lhota. Obsidian blade.
Photo by A. Šindlerová.

Literatura

Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.

Summary

An isolated chipped stone artefact was discovered during a surface survey in ‘Dlouhé hony’ field (Lhota u Lipníka nad Bečvou cadastral area, Přerov District). The blade with transverse retouch made of obsidian (Fig. 2) is likely connected to earlier finds made at the site, which document occupation from the Linear Pottery culture period.

Radek Johančík

Lubná (k. ú. Lubná u Kroměříže, okr. Kroměříž)

„Rybníčky“, jihovýchodní okraj intravilánu, parc. č. 3164.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.
Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A31060–A31074.

Lokalizace: WGS-84: 49.2177692N, 17.4054281E

Archeologickým výzkumem probíhajícím v souvislosti se založením základní technické vybavenosti pro plánovanou zástavbu sedmi nových rodinných domů na parcele č. 3164 v k. ú. Lubná u Kroměříže se na jihovýchodním okraji obce podařilo doložit existenci dosud neznámého neolitického sídliště. Lokalita se nachází nad soutokem bezejmenných vodotečí tvořících přítoky potoka

Trháku v nadmořské výšce okolo 250 m. Prozkoumány byly celkem čtyři archeologické objekty, které se vázaly pouze na jihozápadní prostor stavby s podložní vrstvou hlinitých sedimentů, na zbytku plochy bylo registrováno jen zpevněné skalnaté podloží. Objekty obsahovaly nevýrazný keramický materiál, který je možné na základě profilací okrajů, tvaru jednoho dochovaného ucha a příměsí drcené keramiky v hrnčířském těstě přiřadit lengyelskému kulturnímu komplexu. Mimo aktivity I. L. Červinky na počátku 20. století při průzkumu mohyl v okolí kóty „Vražec“ (Červinka 1942, 10) a pozdějších sběrů M. Olivy a J. Vokáče (Oliva 1987) jde doposud o jediný výzkum na katastru obce. Obecně jde v rámci monitorování stavebních aktivit o vcelku ojedinělé pozitivní zjištění a jeden z mála standardně provedených záchranných výzkumů v tomto periferním území okresu Kroměříž na severním okraji Chřibů.

Literatura

Červinka, I. L. 1942: Osídlení kraje olomouckého v pravěku.

In: N. Černý (red.): *Vlastivěda střední a severní Moravy. Díl II, část 1. Studie z kulturních dějin střední a severní Moravy*. Přerov: Učitelské jednoty v župě olomoucké.

Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.

Summary

A settlement of the Lengyel culture was discovered during the utility infrastructure installation prior to the construction of seven new family houses at the southeastern edge of Lubná (Kroměříž District) in 'Rybničky' field.

Miroslav Popelka

Modřice (okr. Brno-venkov)

Ul. Mayerova, Střední, „Za Humny“, parc. č. 228/2, 242/1.

Kultura s lineární keramikou, lengyelská kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -598404, -1168561; -598173, -1168564; -598177, -1168411

V průběhu roku 2023 došlo při rekonstrukci kanalizace a vodovodu v Modřicích v Mayerově a Střední ulici a v bezejmenné uličce spojující Střední a Prusinovského ulici k záchrannému archeologickému výzkumu. Kromě objektů kultury středodunajských popelnicových polí (viz oddíl Doba bronzová) se podařilo doložit také osídlení kultury s lineární keramikou a lengyelskou kulturou. Kultuře s lineární keramikou náleží hliník, který byl dokumentován v bezejmenné uličce, přičemž blízkost dvou kulových jam může svědčit o existenci dlouhého domu v tomto prostoru.

Do období lengyelské kultury mohl být zařazen především rozměrný příkop, snad typu spitzgraben, který byl narušen liniovým výkopem v západní části Mayerovy ulice. Další takto datovatelný sídlištní objekt se nacházel ve východní části téže ulice.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a rescue archaeological excavation took place in the cadastral area of Modřice (Brno-Country District) in Mayerova and Střední streets. The excavation uncovered part of a settlement of the Linear Pottery culture, as well as a ditch and a feature from the Lengyel culture.

Jiří Zubalík

Mohelno (okr. Třebíč)

„Dlouhý“.

Lengyelská kultura. Příkopové ohrazení. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1184642N, 16.1737731E

V roce 2023 pokračoval výzkum rondelu Mohelno II v poloze „Dlouhý“ a navázal na drobnou sondáž z roku 2021 (cf. Bartík et al. 2022). Proveden byl sondážní řez příkopem rondelu u jeho JJZ vstupu (sondy S1 a S2) a palisádovým žlabem (sonda S3) situovaným uvnitř kruhového areálu. Výzkum prokázal, že jihovýchodní segment rondelu má jednoduché zaoblené ukončení. Šířka příkopu přesahovala v rámci nejvýchodnějšího dokumentovaného profilu hodnotu 5 m. Příkop rondelu má nepravidelně hrotitý tvar a v rámci sondy S2 dosáhl hloubky 332 cm. Ve spodní a střední části zásypu příkopu se podařilo zdokumentovat několik vertikálně i horizontálně ležících kusů spálených kúlů (obr. 3). V uzávěru rondelu (S1) byla v centrální části výplně odkryta kumulace fragmentů dvoudílných ručních mlýnků (obr. 4). Na základě nepočetného keramického materiálu můžeme příkop datovat do období lengyelské kultury. Jemnější datování bude možné až na základě výsledků radiokarbového datování. Zásyp příkopu obsahoval i intruze fragmentů keramiky kultury s lineární keramikou, které se do něj dostaly z nedalekého sídliště. Odebrána byla také celá řada vzorků pro paleobotanické a další přírodovědné analýzy, včetně mikromorfologie, jež umožní blíže specifikovat tafonomické procesy podílející se na genezi zásypu příkopu rondelu. Nově získaná data se stanou základní pramennou bází pro komplexní řešení otázek možného časového souběhu a společensko-sociálních vazeb mezi třemi mohelenskými rondely, jež byly vybudovány několik stovek metrů od sebe (Bartík et al. 2022).

Literatura

Bartík, J., Knotek, P., Milo, P., Tencer, T., Škrdla, P., Vokáč, M., Kovárník, J., Lengyel, M., Koláčny, S., Kučová, J. 2022: Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 63(1), 134–135.

Obr. 3. Mohelno. Řez příkopem rondelu II. Foto J. Bartík.

Fig. 3. Mohelno. Cross-section of the roundel II ditch. Photo by J. Bartík.